

Dokumentin sisältö

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024

- 1 Talous ja elinvoima
- 2 Lapset ja nuoret
- 3 Työikäiset
- 4 Ikääntyneet
- 5 Liikunta ja vapaa-aika Kihniössä
- 6 Yhdistykset, järjestöt ja seurakunnat
- 7 HYTE-kerroin
- 8 TEAviisari
- 9 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025

- 10 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 11 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 12 Suunnitelman laatijat
- 13 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

JOHDANTO

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tehtävä on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla osastoilla. Myös turvallisuuden teemat, kuten arkiympäristön turvallisuus, on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kokonaisuutta. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on Pirkanmaan hyvinvointialue sekä paikalliset järjestöt ja yhdistykset.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus muutti kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväkokonaisuutta. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden tuottamisesta hyvinvointialueella. Uudistuksen myötä kunnan tehtäväksi jäi asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, jonka keskiössä on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta.

Vuotta 2024 on varjostanut epävarmuus sosiaali- ja terveystalouden tulevaisuudesta ja niiden saatavuudesta lähipalveluina. Laissa vaaditaan, että hyvinvointialueiden on saatava taloutensa kuntoon vuoden 2026 loppuun mennessä. Pirkanmaan hyvinvointialue on aloittanut taloudensopeuttamisen, jonka seurauksena on ehdotettu muun muassa palveluverkoston supistamista. Kihniön osalta tämä tarkoittaa terveysasemaa. Myös kesällä 2024 Kihniön valtuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma on vähentänyt mahdollisuuksia järjestää etenkin kulttuurihyvinvointia tukevia tapahtumia. Liikuntaneuvojan palveluista on jouduttu luopumaan. Lasten aamu- ja iltapäivätoiminta oli lakkautusuhan alla. Palvelun lopettaminen olisi ollut yhteydessä palvelun piirissä olevien lasten hyvinvointiin. Aamu- ja iltapäivätoimintaa päätettiin kuitenkin jatkaa vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävien toteuttamiseksi kunnissa ja hyvinvointialueilla on oltava nimettyjä vastuutahoja, jotka edistävät hyvinvointia ja terveyttä. Kihniössä toimii poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä sekä hyvinvointijohtaja, jonka tehtäviin sisältyy hyvinvointikoordinaattorin sekä päihdetyön koordinaattorin tehtävät. Hyvinvointityöryhmään vuonna 2024 kuului kunnan johtoryhmän jäsenet kunnanjohtaja Petri Liukku, hyvinvointijohtaja Vilja Lankinen, talous- ja hallintojohtaja Kristiina Mäkelä, tekninen johtaja Henna Romppainen sekä yhtenäiskoulun rehtori Tarja Männikkö-Tarsia. Lisäksi hyvinvointityöryhmään kuuluivat koulukuraattori Katri Toivonen, vapaa-aikaohjaaja Arttu Latvajärvi, etsivä nuorisotyöntekijä Hanna Nordström, vanhusneuvoston edustaja Leena Ojala, nuorisovaltuuston edustaja Neea Koivisto sekä Kolmostien Terveys Oy:ltä palveluvastaava Sari Piirtola.

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Kunta on vastuussa laajan hyvinvointikertomuksen tekemisestä kerran valtuustokaudessa. Kihniön kunnassa on voimassa laaja hyvinvointikertomus vuosille 2021–2025. Kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden etenemisestä raportoidaan vuosittain sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle, hallitukselle ja valtuustolle.

Tässä raportissa tarkastellaan Kihniön ja kihniöläisten hyvinvoinnin tilaa vuonna 2024 sekä hyvinvointia ja terveyttä edistäneitä toimia. Hyvinvoinnin tila pohjautuu pääosin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Sotkanet.fi-tietokannasta saataviin tunnuslukuihin, perusopetuksen ja liikunnan TEAviisariin sekä talous- ja hallinto-osaston raporttiin. Tilastoja hyvinvoinnin tilan

muutoksista suhteessa vuoteen 2023 ei ollut saatavilla. Lisäksi tässä raportissa määritetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet siihen saakka, kunnes uusi valtuutusto päättää uusista tavoitteista.

Kihniössä 17.4.2025

Vilja Lankinen

Hyvinvointijohtaja

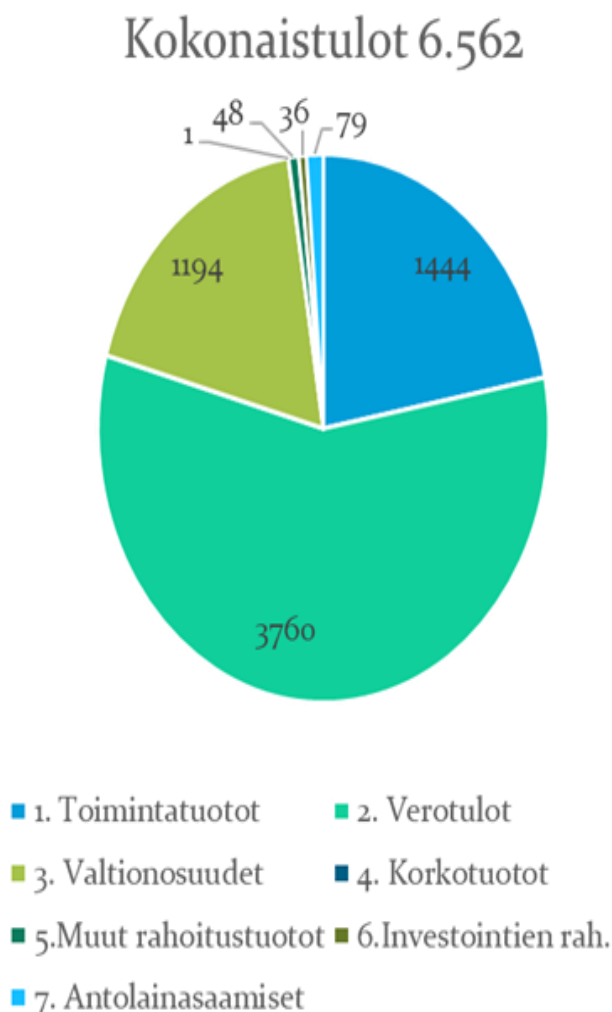
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024

1 Talous ja elinvoima

Talousarvio vuodelle 2024 määrärahamuutokset ja poistot mukaan lukien, oli alijäämäinen -571.330 euroa ja vuosikate -127.236 euroa. Talous toteutui noin 680.000 euroa parempana kuin oli arvioitu. Vuosikate parani 700.399 euroa ja tilikauden jäämäksi muodostui poistot mukaan lukien 108.627 euroa. Kunta sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 260.000, mikä osaltaan auttoi tuloksen muodostumiseen. Hallintokunnat ovat toimineet edelleen tiukalla budjetilla. Kuntaan laadittiin talouden sopeuttamisohjelma.

Suuri muutos astui voimaan vuoden 2023 alusta, kun sosiaali- ja terveystalvelut siirtyivät Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

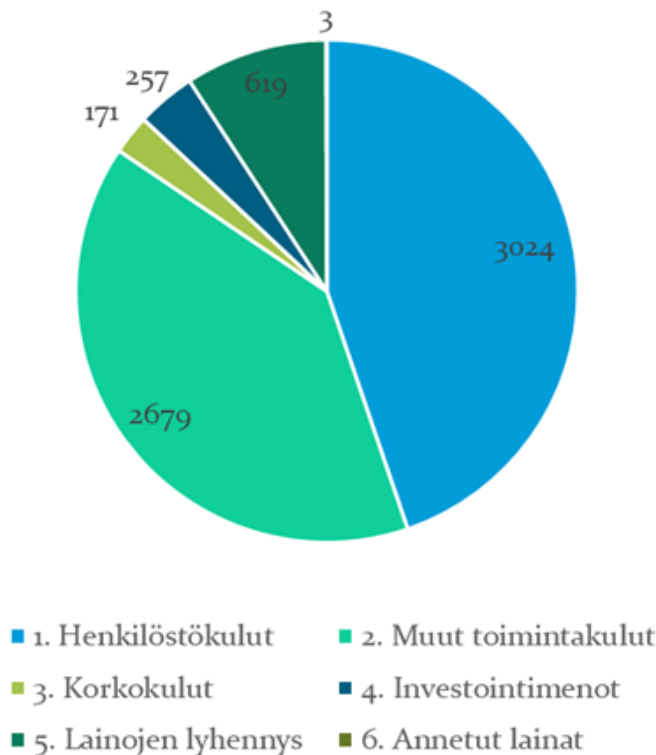
Kunnan tulot muodostuvat vero- ja valtionosuustuloista sekä kunnan muista tuloista.

Kunnan menot jakautuvat seuraavasti:

- Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 54 %
- Tekninen lautakunta 29 %
- Kunnanhallitus, yleishallinto 17 %

Kokonaismenot 6.753

Kunnan verotulot vähenivät 69.983 € edellisestä vuodesta, mutta toteutuivat budjetoitua parempana 73.795 €. Kokonaisverotulot olivat 3.759.795 €. Valtakunnallisesti kunnallisverotulot laskivat -3,3 % ja yhteisöverotulot -14 %. Kiinteistöverotulot puolestaan kasvoivat 6,7 % valtakunnallisesti. Kunnan verotulo toteutui kuitenkin meillä 71.543 euroa ennakoitua parempana, samoin kiinteistövero 8.388 €. Yhteisövero puolestaan väheni 6.137 €.

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden 2024 aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024. Talouden elpyminen on ollut hidasta. Kansatalouden tila vaikuttaa myös kuntatalouteen.

Talousarvion laadinnassa ja tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tarvittavat määrärahat ja saavutetut tavoitteet.

Viime vuosina kunta on tehnyt hyvinvointia ja terveyttä edistäviä investointeja mm. rivitalojen peruskorjausta, luontoliikuntareitin ja Käskyvuoren esteettömyyden parantaminen, yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikan rakentaminen, liikuntaneuvojan palvelut, valokuituhanke ja Pyhäniemen alueen kehittämishanke.

Työllisyys ja elinvoima

Elinkeinojen kehittämiseen liittyvät palvelut ostetaan Kehitys-Parkki Oy- nimiseltä elinkeinoyhtiöltä. Matkailuelinkeinon kehittämiseen ja markkinointiin panostetaan. Kehitys-Parkki Oy on Parkanon kaupungin ja Kihniön kunnan omistama kehitysyhtiö, joka muodostuu elinkeino- ja matkailupalveluista.

Kuntaan perustetun elinvoimatoimikunnan tehtävänä on elinkeinoasioiden, maankäytön, elinkeinotoimen toimenpiteiden, markkinointiasioden ja vetovoimaisuutta lisäävien toimenpiteiden esivalmistelu ja visiointi.

Työllinen työvoima

	2010	%	2020	%	2022	%	2023	%	2024	%
Työllinen työvoima yht.	848	88,9	712	88,7	711	92,5	681	91,7	720	92,4
Työttömät	106	11,1	91	11,3	58	7,5	62	8,3	55	7,6
Työvoima yhteensä	954	100,0	803	100	769	100	743	100	775	100

Joulukuun tilanne

Työpaikkojen määrä oli 730/2014, 670/2015, 650/2016, 666/2017 659/2018 628/2019 587/2020 597/2021

Työpaikkaomavaraisuus 87 % / 2021. Toimivia yrityksiä noin 160 kappaletta. Uusia yrityksiä perustettiin 6 vuonna 2024.

2 Lapset ja nuoret

Vuoden 2023 hyvinvointiraportissa tarkasteltiin kouluterveyskyselyn tuloksia. Kouluterveyskysely tehdään joka toinen vuoksi. Seuraavan kerran tuloksia tarkastellaan vuoden 2025 hyvinvointiraportissa. Vuoden 2024 raportissa tarkastellaan niitä tekijöitä ja tapahtumia, jotka ovat edistäneet lasten ja nuorten hyvinvointia. Lisäksi tässä raportissa käydään läpi Nuorisobarometrin tulokset. Vuoden 2024 aikana valmistui myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Lapset

Kettukallion päiväkotitoiminta on tarjonnut kaikille hoitoa tarvitseville lapsille hoitopaikan. Varhaiskasvatuksen piirissä oli 31.12.2024 yhteensä (43 / 2024) lasta. Lapsien määrä varhaiskasvatuksessa on noussut. Jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle on laadittu oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, josta vastaa lastentarhanopettaja. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on dokumentti, johon kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet ja toimenpiteet. Vuoden aikana päiväkodissa on järjestetty erilaisia tapahtumia, kuten äitienpäivän ja isänpäivän aamiaiset, vappunaamiaiset, ystävänpäiväjuhla, itsenäisyyspäiväjuhla ja pikkujoulut. Kihniön yhtenäiskoulun kanssa järjestettiin yhteinen joulujuhla. Varhaiskasvatuksen lapset ovat käyneet esiintymässä Suutarinpihlajassa useampaan otteeseen ja näin tuoneet iloa Kihniön ikääntyneelle väestölle. Kirjasto järjesti vuoden 2024 aikana seitsemän satuhetkeä kirjaston tiloissa ja kahdeksan satuhetkeä päiväkodilla. Satuhetkissä oli yhteensä 205 osallistujaa.

Lapsen oikeuksien päivänä marraskuussa Kihniön kunta ja kirjasto järjestivät yhteistyössä vuonna 2023 syntyneiden kihniöläisten perheille tilaisuuden, jossa kunta muisti uusia kuntalaisia pienellä lahjalla.

Kouluikäiset

Kihniön yhtenäiskoulu tarjoaa esi-, perus- ja erityisopetusta kaikille kihniöläisille lapsille ja nuorille. Lukuvuotena 2024-2025 yhtenäiskoulussa opiskeli 167 oppilasta. Suurin osa oppilaista kuuluu koulukuljetuksen piiriin, joka tulee ottaa huomioon lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä tarkastellessa. Pitkät koulumatkat vähentävät oppilaiden vapaa-aikaa ja lisäävät paikallaan istumista. Syksyllä 2024 hankkeen avulla käynnistettiin liikkuvat odotustunnit, jonka tarkoituksena on lisätä lasten liikunnallisuutta ja vähentää ylipainoa sillä aikaa, kun omaa koulukyytiä odotetaan.

Yhtenäiskoululla on järjestetty paljon erilaisia tapahtumia lisäämään oppilaiden hyvinvointia. Vuoden aikana järjestettiin useampi liikunnallinen tapahtuma kuten sählyturnaus (3–6), jalkapalloturnaus (2–5) ja ysit vastaan henkilökunta pesäpallo-ottelu. Perinteisesti 5.luokka järjesti Joulumaan pienemmilleen, myös päiväkotilaisia kutsuttiin mukaan tapahtumaan. Kummiluokkatoiminta elvytettiin tauon jälkeen. Toiminnan aikana mm. liikuttiin, askarrettiin/taiteiltiin, leivottiin ja pelattiin lauta- ja ulkopelejä yhdessä oman kummiluokan oppilaiden kanssa. MOK-viikkoa vietettiin keväällä, ja teema oli yhdessä. Yhdessä -yli luokkarajojen- tehtiin mm. lumiveistoksia, taideteoksia ja kollaaseja. Lisäksi syntyi jättiläismäinen sanahakutehtävä koko koululle ratkottavaksi. Osa oppilaista vieraili Suutarin Pihlajassa, ja toteutti kuvataideteoksia yhdessä asukkaiden kanssa. Kihniön yhtenäiskoulussa toimii oppilaskunta ja tukioppilaat, jotka järjestävät aktiivisesti mukavaa toimintaa koulupäivien iloksi, esim. pukeutumisen teemapäiviä ja elokuvapäivän.

Vapun viettoon päästiin värikkään, toiminnallisen, iloisen, herkullisen ja kerrassaan upean vappuriehan jälkeen, jonka järjestivät koulunuoristyöntekijä ja tukioppilaat. Vappuriehaan kutsuttiin myös päiväkodin väki. Muita koko koulun yhteisiä tapahtumia oli brunssin teemakoristeiden askartelu, pesäpalloturnaus, Kodin ja Koulun Päivä, heijastinpäivä, kuvataidenäyttely, talviliikuntapäivä, koko kylän joulujuhla joulutoreineen, poistumisharjoituksia ja sisälle suojautumisen harjoituksia unohtamatta. Syyskuussa pelastustoimen valinnaisaineen oppilaiden ohjelmassa oli alkusammutuksen teoria ja käytännönharjoitukset.

Osasto- ja yksikkörajoja ylitävää yhteistyötä on tehty paljon hyvinvoinnin edistämiseksi. Kirjaston kanssa yhteistyötä tehdään läpi vuoden ja se on hyvin sujuvaa. Lukukoirat Rokka ja Ruska vierailivat kirjastossa. Ne kuuntelivat tarkasti, kun pienemmät oppilaat lukivat satuja ja tietokirjojakin. Lukudiplomeja suoritettiin luokilla 2–5. Kirjastonhoitaja laati lukudiplomien suorittamista varten kirjalistat, ja suoritetuista diplomeista palkittiin kirjaston järjestämissä lukudiplomijuhlissa. Isommilla oppilailla on säännölliset, omat kirjastovälkät. Kirjoja lainataan ahkerasti jokaisella luokka-asteella. Koululaisille annettiin kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta ja järjestettiin kirjavinkkauksia. Myös lukukoira vieraili kirjastossa tukemassa lukutaidon vahvistamista. Kirjasto järjesti koululle kaikkiaan 14 ohjattua oppituntia, joihin osallistui yhteensä 235 koululaista. Eskarit, ykköset ja kakkoset nauttivat Musiikkiopiston järjestämästä soitinesittelykonsertista. Konsertin jälkeen halukkaat pääsivät kokeilemaan soittimia. Kulttuuriosuuskunta Uulun kanssa on tehty yhteistyötä jo useamman vuoden ajan. Tänä vuonna oli tarjolla Tyttö nimeltä Rehema -konsertit (eskarit–4) ja tanssi- ja liiketöypajat luokille 4–6.

Kihniön 4H-yhdistys on aktiivinen yhteistyökumppanimme. Vuoden aikana esimerkiksi seiskat pääsivät Metsäpäivään Tuuranevalle. Siellä opittiin asioita puutuotteiden kiertokulusta, mitattiin

puiden pituutta, laskettiin puiden määrää hehtaarilla jne. sekä istutettiin puuntaimia. Kasiluokkalaisille oli tarjolla Metsäpäivä ja Ajokortti työelämään –koulutus. Ysit kuulivat kattavan paketin työn hakemisesta ja kesätyömahdollisuuksista. Pirkanmaan pelastuslaiton järjesti 8.luokkalaisille NouHätä –koulutuksen. Kihniön-Parkanon kalatalousalue järjesti kalastusretket Kurikan Saarijärvelle ja Virtain Yläinen-Torisevan kalastuskohteeseen. Metsästyskurssilaiset ja 4.-luokkalaiset saivat kutsun Nerkoon Metsästäjät ry:ltä, ja vierailivat hirvijahdissa metsästyskurssia opettavan opettajan kanssa. Jokaiselle luokalle eskarista ysiluokkaan järjestettiin koulu-uintia Jalasjärven uimahalli Polskiksessa. 8.–9. luokat kävivät tutustumiskäynneillä eri oppilaitoksissa esim. Sataedu, Sedu, Tredun Kurun kampus, Kurikan kampus ja Parkanon lukio. Yhteistyötä tehdään myös eri seurakuntien kanssa.

Ehkäisevän päihdetyön viikolla koulunuorisotyöntekijä, kuraattori ja tukioppilaat järjestivät teemaan sopivan toiminnallisen pajan. Koulunuorisotyöntekijä järjesti Marrasmessut. Marrasmessut ovat nuorten hyvinvointiin suuntaavat messut, ja ne on suunnattu yläkoulun oppilaille (6–9-luokkalaisille). Kantavana teemana oli nuorten hyvinvointi, painottuen kiusaamiseen ehkäisyyn. Messuilla oli useita näytteilleasettajia sekä puhuja. Yläkoulun liikenneturvallisuuspäivässä pajoja pitivät Liikenneturva, Pirkanmaan pelastuslaitos, 4H-yhdistys ja Kihniön vapaa-aikapalvelut.

Kulttuurihyvinvointia edistävää toimintaa yhtenäiskoululla on mahdollistettu erilasiten retkin yhteydessä. Kasit kävivät testaamassa taidetta tanssiteatterin ja museokäyntien muodossa Tampereella. Ysien taidemuseovierailu suuntautui Tampereen taidemuseoon. Ysien koko koulutaipaleen kruunasi kauan odotettu leirikoulu. Se järjestettiin 17. – 24.5.2024 ja suuntana oli Espanja. Osa luokista vieraili myös Kihniön omassa esinemuseossa.

Nuoret

Vuonna 2024 etsivä nuorisotyö on peruskoulun lisäksi ollut esillä kutsunnoissa, ammattikoululla, lukiolla sekä nuorisotilalla. Yhtenäiskoulun ysiluokkalaisille järjestettiin keväällä etsivän nuorisotyön oppitunti, jossa tehtiin palvelua tutuksi. Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut vahvasti mukana koulun arjessa ja tekee ehkäisevää nuorisotyötä. Vuonna 2024 käytössä oli valtakunnallinen yhteysetsivaan.fi -palvelu. Etsivän nuorisotyön tilastointia toimitetaan neljännesvuosittain AVI:lle, joka seuraa etsivän asiakasmääriä ja muuta toimintaa. Etsivä nuorisotyöntekijä toteutti myös Aikalisä-ohjauksen kutsunnoissa. Etsivällä nuorisotyöntekijällä oli vuoden 2024 aikana asiakkuudessa eri pituisia jaksoja yhteensä 15.

Koulunuorisotyöntekijä kohtasi nuoria koulupäivän aikana, osallistui ryhmäytyksiin, välitunneille sekä toimi ammattilaisena nuorten, koulun aikuisten, vanhempien sekä nuorten parissa toimivien kanssa. Tunne- ja kaveritaitojen sekä nuorten itsetunnon kehittäminen oli tärkeä osa koulunuorisotyöntekijän työtä. Koulunuorisotyöntekijä oli pääsääntöisesti paikalla tiistaista perjantaihin. Koulupäivien aikana koulunuorisotyöntekijä kohtasi nuoria, joko omassa tilassaan tai välitunneilla. Koulunuorisotyöntekijä järjesti nuorille välitunneille tempauksia esim. kahvivälkät ja joulukalenteri. Yhteistyötä tehtiin tiiviisti koulukuraattorin kanssa.

Kihniöön avattiin nuorisotila keväällä 2024. Nuorisotila suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä nuorten kanssa. Tilalla tehtiin pintatöitä tammi- helmikuun aikana. Avajaiset olivat perjantaina 16. helmikuuta. Tilan aukioloajat on suunniteltu yhteistyössä nuorten sekä Vapaaseurakunnan nuorisotyön kanssa. Vapaaseurakunnan nuorisotilan kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Nuorisotila oli auki perjantaisin sekä satunnaisesti lauantaisin. Tila on tavoittanut nuoret ja illan aikana tilalla kävi keskimäärin 15–20 nuorta.

Lasten ja nuorten vapaa-aikatoiminta

Kerhoja pidettiin yhteensä viidelle eri ryhmälle. Kolme oli erilaisia salibandyryhmiä ja näiden lisäksi oli kaksi yleistä liikuntakerhoa, joissa käytiin eri lajeja läpi. Lisäksi Harrastamisen Suomen malli -hankkeella järjestettiin useita erilaisia kerhoja eri ikäryhmille. Liikuntaleirejä järjestettiin kaksi viikkoa koululaisten kesäloman alussa. Leireille osallistui yhteensä 55 lasta. Lisäksi eri järjestöt, yhdistykset ja seurakunnat ovat tarjonneet lapsille ja nuorille harrastusmahdollisuuksia.

Nuorisobarometri

Nuoriso barometrin vuosittain vaihtuvien teemojen avulla pyritään tarttumaan ajankohtaisiin nuoria ja nuoruutta koskeviin aiheisiin. Osa perusteemoista ja kysymyksistä on pysyviä. Pysyvien perusteemojen, työn ja koulutuksen, lisäksi pitkään seurattuja aiheita ovat olleet yhteiskunnallinen vaikuttaminen, asuminen, tulevaisuus ja sosiaalinen elämä sekä tyytyväisyys elämään ja sen eri osa-alueisiin. Vuoden 2024 Nuorisobarometri on juhlaulkaisu, jossa tarkastellaan erityisesti kolmen vuosikymmenen ajalta kertyneitä nuoriso- ja yhteiskuntapolitiikkaan liittyviä aikasarjoja sekä barometrin indikaattoreiden kehittymistä.

Yksi merkittävimmistä kolmen vuosikymmenen aikana tapahtuneista muutoksista on nuorten kiinnostus politiikkaa kohtaan, joka on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1997. Vuonna 2024 ainakin jonkin verran politiikasta on kiinnostunut 63 prosenttia, kun osuus vuonna 1997 oli yhteensä kolmannes nuorista. Alimmillaan kiinnostus oli vuonna 2008, vain 27 prosenttia.

Nuorista 72 prosenttia kokee kuuluvansa yhteiskuntaan kiinteästi ja luottamus useimpiin yhteiskunnallisiin instituutioihin on noussut. Suomalaiset nuoret kiinnittyvät luontevasti kansainvälisiin instituutioihin: sekä eurooppalaiseksi itsensä kokevien nuorten, että Euroopan unionin jäsenyyttä hyödyllisenä pitävien nuorten määrä on kasvanut. Eniten on kasvanut luottamus Suomen uusimpaan kansainväliseen viiteyhteisöön puolustusliitto NATOon. Luottamus turvallisuusalaan on ollut korkealla tasolla läpi mittauskertojen: eniten nuoret luottavat puolustusvoimiin ja poliisiin, mutta myös tasavallan presidenttiin.

Vuosikymmenten aikana tehdyt nuorisobarometrit osoittavat, että usko hyvän koulutuksen ja työnsaannin väliseen yhteyteen on säilynyt nuorten keskuudessa vahvana.

Aiempaa suurempi osa nuorista lukee itsensä vähemmistöön sukupuolensa tai seksuaalisen suuntautumisensa perusteella. Muunsukupuolisten nuorten osuus on noussut nolasta noin kahteen prosenttiin vuosina 2015–2024. Sukupuoli-identiteettinsä perusteella vähemmistöön lukeutuvia nuoria on nykyään yhteensä 5 prosenttia. Noin yksi kuudesta nuoresta luki itsensä seksuaalisen suuntautumisensa perusteella vähemmistöön vuonna 2024, kun neljä vuotta aiemmin osuus oli noin yksi kymmenestä. Seksuaalivähemmistöjen kasvu on seurausta lähes yksinomaan nuorten naisten lisääntyneestä vähemmistöön lukeutumisesta, sillä jopa neljäsosa nuorista naisista kertoo nykyään kuuluvansa seksuaalivähemmistöön.

Huolestuttava tieto tuoreessa Nuorisobarometrissa on nuorten tulevaisuususkon lasku. Vuonna 2016 83 prosenttia vastaajista suhtautui omaan tulevaisuuteensa optimisesti, mutta vuonna 2024 osuus oli 61 prosenttia. Optimististen osuudessa on huomattavaa laskua myös vuosista 2018 ja 2021.

Nuorten tulevaisuusodotuksista, asioista, joita he haluavat saavuttaa 35 ikävuoteen mennessä, selkeästi tärkein on läheiset ystävät. Sen sijaan perheen merkitys nuorten tulevaisuusodotuksissa on pudonnut. Kun vuonna 1998 perheen saavuttamista tärkeänä piti 86 prosenttia, oli osuus vuonna 2024 69 prosenttia.

Nuorten tyytyväisyyttä omaan elämäänsä on seurattu Nuorisobarometreissa vuodesta 1997 lähtien. Tyytyväisyys on vaihdellut vuosien aikana aalto liikkeen omaisesti, hiljalleen kuitenkin laskien. Eniten kiitettäviä arvosanoja annettiin 2002. Tuolloin arvosanojen 9 ja 10 elämälleen antaneiden osuus oli 61 prosenttia. Vuonna 2024 44 prosenttia antoi kiitettävän arvosanan elämälleen.

3 Työikäiset

Työikäisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa vuonna 2024 on painottunut kulttuuriin ja liikuntaan.

Kirjasto tarjosi vuonna 2024 näyttelytilaa viidelle taidenäyttelylle. Näytteilleasettajia olivat: Mirja Jyskä ja muut taidepiiriläiset, Petäjä-opiston kuvataidekurssi Aurinkomaalarit, Anne-Maria Koivistoinen & Liisa Valli, Alissa Koski ja Jesse Rintamäki. Aikuisten lukupiiri kokoontui 12 kertaa, ja osallistujia oli yhteensä 76. Kirjoittajapiiri kokoontui kahdeksan kertaa, ja osallistujia oli yhteensä 17. Kesäkuussa järjestettiin tapahtuma, jossa runoilija Silja Järventausta luki otteita tuotannostaan.

Wanhan Puumilan opas järjesti äänimaljarentoutusta, Luova torstai -tapahtumia sekä musiikkikonsertteja. Tapahtumat olivat suunnattu kaiken ikäisille ja ne olivat maksuttomia. Kihniön yhtenäiskoulu ja Kettukallion päiväkotia järjesti Koko kylän joulujuhlan, johon kaikki kihniöläiset olivat tervetulleita.

Liikunnalliset tapahtumat työikäisille toteutettiin matalalla kynnyksellä ja olivat maksuttomia. Talvirieha järjestettiin yhdessä järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa. Tapahtumassa pääsi testaamaan erilaisia talvilajeja. Vapaa-aikaohjaaja järjesti yhdessä eri tahojen kanssa urheilutoimintaa, puulaakipelisarjoja, haastepyöräilyä sekä matkoja urheilutapahtumiin. Käskyvuodella avattuun luontopolkuun pääsi tutustumaan ohjatusti sekä omatoimisesti. Sivistystoimi ja tekninen toimi järjestivät yhteistyössä Jättipalsamin yhteiskitkentätalkoita kolme kertaa. Lisäksi kitkentää pääsi tekemään omatoimisesti. Talkoolaisille tarjottiin lounas Puumilan Kettiksellä. Talkoissa oli mukana kaiken ikäisiä lapsista eläkeläisiin. Vapaa-aikaohjaaja ja hyvinvointijohtaja vetivät työikäisten palloiluryhmiä maanantaina ja tiistaina.

Lisäksi kunta avusti kihniöläisiä yhdistyksiä n. 20.000 eurolla toiminnan tukemiseen. Osa toiminnasta tarjosi hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa työikäisille. Järjestöjen, yhdistysten ja seurakuntien järjestämä toiminta kappaleessa 6.

4 Ikääntyneet

Kihniössä toimii valtuustokaudella 2021-2025 vanhus- ja vammaisneuvosto 2021-2025. Neuvoston valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä toimii hyvinvointijohtaja. Vuonna 2024 vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui kaksi kertaa. Neuvosto osallistui Vanhusten viikon ohjelmien toteuttamiseen sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kyselyyn ikäihmisten toimintakyvyn, kotona pärjäämisen ja omaishoitajien tukemisen kehittämisestä. Neuvostossa on edustajia Eläkeliiton Kihniön yhdistyksestä, Parkanon seudun hengitysyhdistyksestä, Ikaalisten-Parkanon Kehitysvammaisten Tuki ry:stä, Kolmostien terveydestä sekä Kihniön kunnasta. Vanhustenviikolla ohjelmassa oli ohjattu kuntosalivuoro, SeniorSurf -webinaarin, Liikenneturvan ja Eläkeliiton Kihniön yhdistyksen luennot sekä monipuolisen ulkotapahtuman Suutarinpuistossa.

Kirjaston kotipalveluja on ollut mahdollista saada asiakkaiden kotiin, mikäli asiakas ei ole esimerkiksi korkean iän tai vamman vuoksi päässyt asioimaan kirjaston toimipisteessä. Kotipalvelussa asiakkaan toiveiden ja kiinnostuksen mukaista aineistoa viedään kotiin noin kerran kuukaudessa. Laina-ajat ovat joustavat ja kirjaston kokoelmat ovat laajasti käytettävissä: kirjat, äänikirjat, aikakauslehdet, cd-levyt ja elokuvat.

Yhdistysten, järjestöjen ja seurakuntien järjestämä toiminta ikääntyneille on ollut myös aktiivista.

Hyvinvointijohtaja ja vapaa-aikaohjaaja aloittivat pitämään eläkeläisten maksutonta kuntosalivuoroa maanantaisin klo 10-11. Kuntosalivuorolla on ollut kävijöitä 10-25. Kuntosalivuorot ovat saaneet hyvää palautetta ja ne tarjoavat fyysisen hyvinvoinnin lisäksi myös sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä.

Pirha on tarjonnut ikääntyneille erilaisia palveluita kuten päivätoimintaa ja Lähitoreja.

5 Liikunta ja vapaa-aika Kihniössä

Liikunta- ja vapaa-aika toimi on järjestänyt kuntalaisille erilaisia aktiviteetteja. Vuonna 2024 Käskyvuorelle avattiin ympyräreitin tekevä luontopolku, joka kulkee parkkipaikalta näkötornille. Reitti tehtiin yhdessä Geoparkin kanssa. Kihniön Urheilijat järjesti kesäkuussa kahden viikon mittaisen uimakoulun Jalasjärvellä. Uimakoulussa oli osallistujia yhteensä 19. Liikuntaleirejä järjestettiin kaksi viikkoa koululaisten kesäloman alussa. Leireille osallistui yhteensä 55 lasta.

Lisäksi Harrastamisen Suomen malli -hankkeella järjestettiin useita erilaisia kerhoja eri ikäryhmille:

- Maanantaina Makumatka-kokkikerho, kaksi eri sählykerhoa sekä kamppailukerho
- Tiistaina kamppailukerho, 4H-kokkikerho, Parkour-kerho,
- Keskiviikkona Sporttikerho, koodauskerho, punttikerho, kuviskerho
- Torstaina Koriskerho, tanssikerho

Ottelumatkoja järjestettiin jalkapalloon (1 kpl), salibandyyn (1 kpl) ja jääkiekkoon (1 kpl).

Kesällä pidettiin kaikilla avoin pesäpalloturnaus, johon osallistui neljä joukkuetta. Lisäksi kesällä pidettiin kurafutiskilpailut Aitonevalla, johon saatiin kasaan myös neljä joukkuetta.

Liikkuen läpi vuoden -kampanjaan osallistuttiin ja vuoden mittaan selvästi suosituimmaksi liikuntahaasteeksi nousi haastepyöräily. Haastepyöräilyssä järjestettiin myös kaksi tapahtumaa. Parkanoa vastaan järjestettyyn kuntaotteluun osallistui noin 70 kihniöläistä pyöräilijää. Parkano voitti haastepyöräilyn ensimmäistä kertaa. Karviaa vastaan poljettiin myös ja sekin kisa hävittiin. Parkanon kiekonnakkelijoiden toimesta järjestettiin frisbeegolf-kilpailuja. Pidettiin 16 viikkokisat ja mestaruuskilpailut.

Liikuntatilojen käyttö

Erilaiset ryhmät, seurat sekä perheet ovat varanneet vuoroja liikuntatiloista eri pallopeleihin sekä muuhun liikkumiseen. Kuntosalin käyttäjämäärä on pysynyt erittäin korkealla ja viikoittainen käyttäjämäärä on n. 200–250 kävijää (huom. Vain oven avaukset, eli todellinen kävijämäärä on paljon isompi).

Uima-altaan käyttö

Terveyskeskuksen uima-altaan käyttövuorot kuntalaisille otettiin käyttöön vuoden 2018 lopussa. Vuoroja on ollut kaksi viikossa ja ne ovat keränneet tasaisesti osallistujia. Vuorot pidennettiin neljän tunnin mittaiseksi, joista ensimmäinen tunti on ollut vain aikuisille. Parhaimmillaan neljän tunnin aikana on käynyt 25 uimaria. Vuoroilla on ollut valvoja. Altaalta löytyvä vesijumppanäyttö on aktiivisessa käytössä. Vesijumppanäyttöä on käytetty kuukaudessa n. 80–100 kertaa.

Kuntien välinen ja muu yhteistyö

Yhteistyötä on tehty sosiaali- ja terveystoimen, koulutoimen, Kihniön Urheilijoiden, Kihniön seurakuntien, 4H-yhdistyksen, Geoparkin, MLL Parkanon yhdistyksen ja Parkanon kaupungin kanssa. Yhteistyössä kihniöläisten yhdistysten kanssa järjestettiin esimerkiksi talvirieha, joka pidettiin OP-puistossa. Yhteisöiltoja pidettiin vuoden aikana kaksi, yksi syksyllä ja yksi keväällä.

Käskyvuoren ja pururadan kävijät

Käskyvuoren kävijälaskuri on ollut epäkunnossa ja tarkkaa määrää vuodelta 2024 ei ole saatavilla. Tiedot on saatu ajalta joulukuu 2024 – maaliskuu 2025. Enimmillään kävijöitä oli 71 ja hiljaisimmalla viikolla 18. Heikko talvi on todennäköisesti vaikuttanut kävijämäärään. Keskimääräinen kävijämäärä oli 39.

Pururadan kävijälaskuri on otettu käyttöön vuonna 2025 eikä vuodelle 2024 ole saatavilla olevaa dataa. Vuonna 2025 enimmillään pururadalla on ollut 118 liikkujaa saman viikon aikana. Vähimmillään pururadalla on ollut 40 liikkujaa. Keskiarvo on n. 70 liikkujaa. Osa liikkujista menee samaa reittiä edes takaisin.

Kuntosalikävijät

- Tammikuu-helmikuu: tietoa ei saatavilla
- Maaliskuu: 755 (1 viikon tieto puuttuu. Vuoden 2023 tietoa ei saatavilla)
- Huhtikuu: 860 (664)
- Toukokuu: 742 (761)
- Kesäkuu: 672 (691)
- Heinäkuu: 831 (735)
- Elokuu: 791 (690)
- Syyskuu: 807 (773)
- Lokakuu: 833 (856)
- Marraskuu: 769 (788)
- Joulukuu: 677 (797)

Kuntosalilla on syksystä lähtien pidetty ikäihmisten kuntosaliryhmää, jossa kävijämäärät ovat n. 15–25 kävijää per kerta. Liikuntaneuvontaa on annettu kuntosalipäivien yhteydessä ja kävijöiden pyynnöstä.

Soveltavat liikuntapalvelut

Kaikki kuntalaiset ovat tervetulleita kunnan tarjoamiin liikuntaryhmiin. Ryhmien vetäjiin voi olla yhteydessä etukäteen, jos asukkaalla on erityistarpeita. Nämä huomioidaan yksilöllisesti ja palvelut järjestetään tarpeiden mukaan. Käskyvuoreen rakennettiin kävijän aloitteen perusteella esteetön käymälä.

6 Yhdistykset, järjestöt ja seurakunnat

Kihniön-Parkanon kalatalousalue

Vuonna 2024 Kihniön-Parkanon kalatalousalue toteutti koululaisten kalastusretkipäivät-hankkeen, joka sisälsi kaksi koululaisille järjestettyä kalastusretkeä, joista toinen ajoittui kevätlukukaudelle ja toinen syyslukukaudelle. Kevään retki toteutettiin Jalasjärven Saarijärven virkistyskalastuskohteeseen 30.5.2024. Retkipäivään osallistui 33 oppilasta ja neljä opettajaa Kihniön ja Parkanon yhtenäiskouluista. Syyslukukauden retkipäivä toteutettiin 18.9.2024 Virtain Yläinen Torisevan virkistyskalastuskohteeseen. Syyskuun retkeen osallistui 40 oppilasta Kihniön yhtenäiskoulusta.

Lisäksi Kihniön-Parkanon kalatalousalue hankki 18-metrisen onkilaiturin Kihniön keskustassa Sulkuejärven rannassa sijaitsevan OP-perhepuiston yhteyteen. Laiturin yhteyteen teetettiin Sulkuejärven kalastosta kertova infotaulu.

Hankkeet toteutettiin Pohjois-Savon ely-keskuksen kalastonhoitomaksuvaroista myöntämien hankeavustusten turvin. Hankkeiden tarkoituksena on edistää nuorten kalastusharrastusta kalatalousalueen toimialueella.

Kihniön Nuorisoseura

Nuorisoseuran hyvinvointia edistävää toimintaa olivat palloilukerhot sekä kesäteatteri.

Kihniön Koiraharrastajat Ry

Koiraharrastajat järjestivät sekä koirien että omistajien hyvinvointia tukevaa toimintaa erilaisten kurssien ja tapaamisten muodossa. Näitä olivat Rally-tokokurssit, perjantaitreenit, pentukurssit, Pääsiäis Match Show, näyttelytreenit, hakutreenit, arkitokokurssi, pentutreffit, petotesti ja MEJÄ-treenit. Kihniön Koiraharrastajat osallistuivat lisäksi Talviriehaan.

Eläkeliiton Kihniön yhdistys Ry

Eläkeliiton Kihniön yhdistys Ry järjesti monipuolisesti erilaisia tapahtumia ikäihmisille. Näitä olivat kuukausikerhot (8), käsityökerho (15), bocciakerho (25), Keilaus Kankaanpään Keilarissa (15), pilkkikilpailut, Ikätorin kahvitukset ja pikkujoulut. Yhdistys oli mukana myös seurakunnan järjestämässä kylvönsiunauksessa sekä kunnan kanssa Vanhustenviikolla. Yhdistyksen kuukausikerhossa vieraili kirkkoherra Samu Turunen, apteekkari Severi Yläjärvi sekä aluevaltuutettu Kauko Turunen. Ohjelmassa oli kahvittelua, tietokilpailuja, bingoa sekä arpajaiset. Yhdistys järjesti myös erilaisia retkiä ja matkoja. Näitä olivat teatterimatkat Jalasjärvelle ja Kankaanpäähän, hotellimatka Pärnuun, sokkomatka, kaamosristeily ja Joulutori Tampereella.

Kihniön Martat Ry

Kihniön Martat järjestivät Marttailoja jäsenilleen sekä Marttailusta kiinnostuneille innostavan tekemisen, uuden oppimisen ja yhteisöllisyyden merkeissä. Marttailloissa kokoonnuttiin 13 kertaa. Marttojen 125v juhluvuoden teeman mukaisesti Martat järjestivät koko perheen tapahtuman, Juhlat metsässä, Kihniön Käskyvuorella Martan -päivän Seitsemän Sortin Kahvikekkerit Puumilan vanhassa tuvassa. Tapahtumassa oli 12 sortin notkuva kahvipöytä, Salakapakka -improryhmän esitys

sekä Anne Teikarin lauluesitys. Lisäksi Martat ovat vierailleet kirjastossa ja Ikätorilla sekä olleet mukana tapahtumien järjestämisessä kuten talvirieha sekä Kihniön Kipakat Markkinat. Marttojen kaikille avointa muuta toimintaa oli Aasian ruokakurssi, Kihniön nuorisotilalla tortillapizzojen tekeminen yhdessä nuorten kanssa sekä afrikkalainen ruokakurssi.

Kihniön Urheilijat

Kihniön Urheilijat järjesti salibandy P10 ikäluokan junioreille harjoitukset kaksi kertaa viikossa. Lisäksi joukkue kävi 2024 aika kuudessa turnauksessa pelaamassa. Sarjahiihtoja lapsille järjestettiin säiden salliessa. 2024 vuoden puolella taisi tulla 8 kertaa. Kesällä järjestettiin lapsille yleisurheilun sarjakisoja lapsille 4 kertaa. Kamppailulajien harjoittelu käynnistyi vuoden aikana aktiivisemmin ja ohjattuja harjoituksia järjestettiin lapsille/nuorille kerran viikossa kevään aikana. Aikuiset kävivät sovittaessa. Syksyllä nuoria lähti mukaan melko vähän ja heidät otettiin yhteisiin treeneihin mukaan ohjatusti kerran viikossa. Kesäkuussa järjestettiin kahden viikon ajan uimakoulu Jalasjärven uimahallissa.

Evangelis-luterilainen seurakunta

Seurakunnan keskiössä on ollut kokoava ja yhdessäoloa korostavaa toiminta. Vuoden kohokohtana olivat kirkkofestarit, jotka kokosivat yli 200 ihmistä, lapsia, nuoria, aikuisia, vanhuksia, eli koko perheen musiikin ja liikunnan ja yhdessäolon merkeissä. Kirkkofestareiden lisäksi seurakunta järjesti jokaviikkoiset korisvuorot (erit. lapsille), perhemessut, Yö kirkossa -tapahtuma varhaisnuorille, grilli-illat kesällä ja ikäihmisille suunnatut kerhot ja piirit.

MLL

Perhekahvila aloitettu syksyllä 2024 nuorisotilalla.

7 HYTE-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:

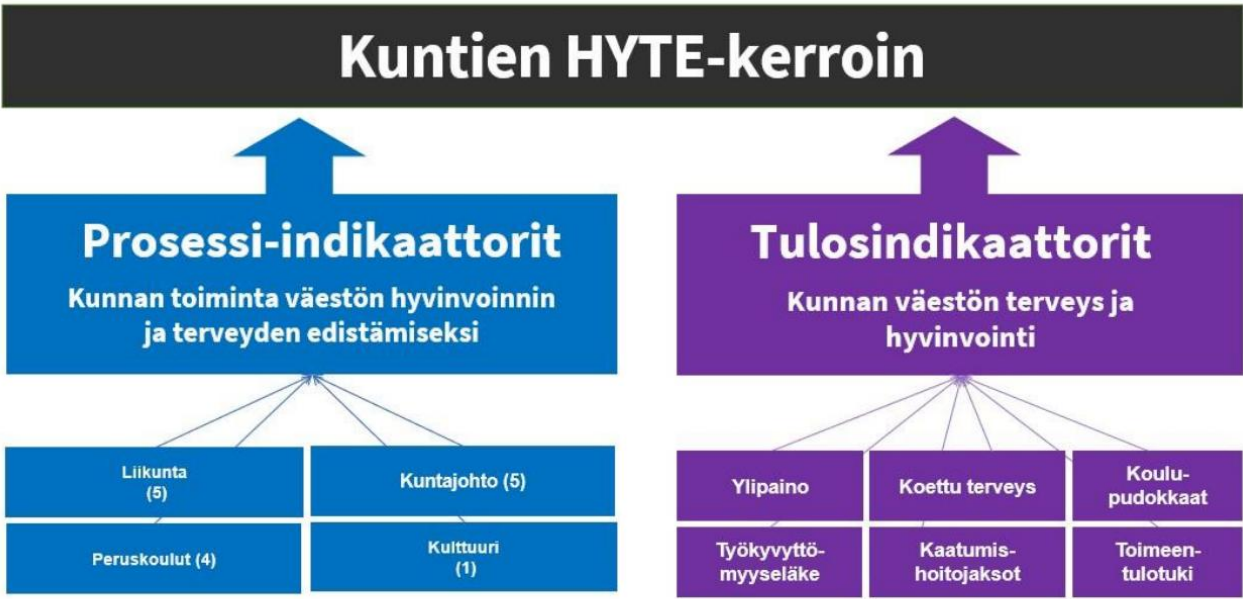
- toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja
- tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista.

Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Vuonna 2024 jaettiin yhteensä 106 854 028 HYTE-valtionosuutta, josta Kihniön osuus oli 26 158. Vuonna 2025 valtionosuutta on jaettavana 111 299 001, josta Kihniön osuus on 25 756.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas info ind. 5341	Kihniö	yhteensä	18,3	14,9	14,3
	Kuhmoinen		19,1	15,9	17,4
	Tampere		21,0	21,9	19,5
HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 5340	Kihniö		65	52	48
	Kuhmoinen		67	56	58
	Tampere		74	77	65

HYTE-osuuteen vaikuttavat indikaattorit

Indikaattoreiden kuvaukset voi katsoa vuoden 2023 hyvinvointiraportista tai suoraan THL:n Sotkanet-sivustolta.

Kihniön indikaattoreiden tulokset

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5339	Kihniö	yhteensä	73	60	53
	Kuhmoinen		60	67	73
	Tampere		97	97	85
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5338	Kihniö		56	45	42
	Kuhmoinen		75	45	43
	Tampere		51	57	45

Prosessi-indikaattorit

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä info ind. 5317	Koko maa	yhteensä	70	7	7
	Kihniö		100	0	0
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit info ind. 5316	Koko maa		60	66	66
	Kihniö		100	100	100
Kouluympäristön terveellisyysden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus info ind. 5309	Koko maa		80	91	91
	Kihniö		100	0	0
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja info ind. 5335	Koko maa		77	87	87
	Kihniö		100	0	0
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista info ind. 5331	Koko maa		78	82	82
	Kihniö		100	0	0
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen info ind. 5330	Koko maa		49	57	57
	Kihniö		0	0	0
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisyhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille info ind. 5327	Koko maa		79	79	92
	Kihniö		0	0	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä info ind. 5333	Koko maa		89	95	95
	Kihniö		100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä info ind. 5328	Koko maa		83	83	92
	Kihniö		100	100	100
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen info ind. 5321	Koko maa		79	79	89
	Kihniö		0	0	100
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä info ind. 3984	Koko maa		19	20	20
	Kihniö		0	0	0
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa info ind. 5323	Koko maa		44	44	76
	Kihniö		100	100	100
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin info ind. 5320	Koko maa		52	52	60
	Kihniö		100	100	0
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa info ind. 5313	Koko maa		70	80	80
	Kihniö		100	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista info ind. 5336	Koko maa		69	75	75
	Kihniö		100	100	100

Tulosindikaattorit

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5308	Kihniö	yhteensä	39	58	42
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5301			52	66	66
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5304			42	46	62
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5306			52	46	25
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5307			51	28	29
Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5303			100	25	25

8 TEAviisari

TEAviisarin avulla kunnan päättäjät saavat tietoa, miten kunnalla menee terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Tarkastelemalla toimialojen tietoja löytyy kunnan keskeiset kehittämistarpeet ja vahvuudet. Palvelu tarjoaa valmiiksi analysoitua tietoa esimerkiksi koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman tueksi ja hyvinvointikertomuksen laadintaan. Tieto toiminnasta mahdollistaa konkreettisten tavoitteiden asettamisen ja niiden toteutumisen seurannan.

TEAviisari tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Terveydenedistämiseksi (TEA) ulottuvuudet kuvaavat toimintaa eri näkökulmista. Perusajatuksena on, että toimiakseen laadukkaasti ja tehokkaasti kunnan on huomioitava kaikki nämä näkökulmat.

- SITOUTUMINEN = Organisaation sitoutuminen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen strategiatasolla.
- JOHTAMINEN = Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen organisointi, vastuiden määrittely sekä toimeenpano.
- SEURANTA JA TARVEANALYYSI = Väestön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden seuranta ja tarveanalyysi väestöryhmittäin sekä raportointi johtoryhmälle ja luottamushenkilöille.
- VOIMAVARAT = Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen resursointi, esim. henkilöstön mitoitus ja osaaminen.
- YHTEISET KÄYTÄNNÖT = Yhteisistä toimintakäytännöistä sopiminen.
- OSALLISUUS = Väestön mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen ja arviointiin.
- MUUT YDINTOIMINNAT = Toimialakohtaiset terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toiminnot, jotka jokaisessa organisaatiossa tulisi toteuttaa.
-

TEAviisarin tiedonkeruut toistuvat säännöllisen syklin mukaan seuraavasti:

Vuonna 2023 on kerätty tiedot peruskouluista. Vuoden 2023 raportissa ei käsitelty peruskoulun tuloksia, koska tulokset julkaistiin raportin valmistumisen jälkeen. Tulokset käsitellään nyt vuoden 2024 raportissa. Vuonna 2024 kerättiin tiedot liikunnasta, jonka tulokset käsitellään myös tässä raportissa.

Alla olevassa kuvassa yhteenveto kaikista sekrereista.

Pisteet	Kihniö	Koko maa
Kaikki sektorit	62	70
Kuntajohto	65	83
Perusopetus	59	64
Lukiokoulutus	..	67
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	62	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	64	72

Perusopetus

THL kerää peruskouluilta terveydenedistämisaktiivisuuteen liittyvää tietoa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Tiedot kerätään kouluilta syksyisin, kahden vuoden välein parittomina vuosina. Tulosten avulla tuetaan laaja-alaisen hyvinvointitiedon hyödyntämistä koulujen arjessa ja opiskeluhuollon toiminnan johtamisessa. Tiedonkeruu lähetettiin lokakuussa 2023 kaikkiin Manner-Suomen peruskouluihin. Se osoitettiin koulujen (N=2158) rehtoreille. Tiedot pyydettiin kokoamaan rehtorin ja koulun opiskeluhoitoryhmän yhteistyönä. Kihniön osalta tiedonkeruuseen on vastannut yhtenäiskoulun rehtori. Tuloksissa on otettava huomioon, että tiedot käsittelevät lukuvuotta 2022–2023. Tilastoraportti tarkasteltavissa täältä.

Alla olevasta kuvassa yhteenveto perusopetuksesta. Kihniön osalta kaikilla sektoreilla on parannettavaa.

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Perusopetus	59	64
Sitoutuminen 	33	57
Johtaminen 	64	77
Seuranta ja tarveanalyysi 	62	63
Voimavarat 	54	61
Yhteiset käytännöt 	75	72
Osallisuus 	46	60
Muut ydintoiminnot 	75	57

Alla eritellään perusopetuksen eri sektorit.

← Pisteet	Kihniö	Koko maa
Sitoutuminen	33	57
Kouluruokailun toteuttaminen	17	51
Henkilöstökokouksessa käsitelty	50	64

Kouluruokailun toteuttaminen

Onko koulun opetussuunnitelmassa ja/tai vuosisuunnitelmassa kuvattu kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö:

- Vanhempien/huoltajien kanssa? --> Kihniössä ei toteudu (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (37p).
- Ruokapalveluhenkilöstön kanssa? Kihniössä ei toteudu (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (64p).
- Kouluterveydenhuollon kanssa? Kihniössä ei toteudu (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (47p).

Onko koulussa noudatettu kouluruokailusuositusta (Syödään ja opitaan yhdessä 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä? --> Kihniössä ei toteudu (0p). Koko maassa paljon kehitettävää (5p). Miten suuri osa oppilaista arvion mukaan osallistuu ruokailuun viitenä päivänä viikossa? --> Kihniössä yli 90% (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (90p).

Onko koulun opetussuunnitelmassa ja/tai vuosisuunnitelmassa kuvattu kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö oppilaiden kanssa? --> Kihniössä ei toteudu (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (62p).

Henkilöstökokouksessa käsitelty

Miten koulun henkilöstö-/opettajakokouksessa tms. on käsitelty lukuvuosien 2021–2022 ja/tai 2022–2023 aikana seuraavia tuloksia?

- Kouluterveyskyselyn vuoden 2021 ja/tai 2023 tulokset. --> Kihniössä keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä (100p). Koko maassa toteutunut hyvin (92p).
- TEAviisari-verkkopalvelun perusopetuksen vuoden 2021 tulokset. --> Kihniössä tuloksia ei ole käsitelty (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (39p).
- MOVE!-n tuloksia. Kihniössä jaettu tiedoksi (50p). --> Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (61p).

← Pisteet	Kihniö	Koko maa
Johtaminen	64	77
Oppilashuoltoryhmän kokoontuminen	100	75
Poissaolojen seuranta	100	75
Viimeisin kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastus	0	90
Oppilashuoltoryhmän kokoonpano	57	68

Oppilashuoltoryhmän kokoontuminen

Kuinka usein koulun opiskeluhuoltoryhmä, jonka tehtävänä on yhteisöllinen työ, keskimäärin kokoontui lukuvuoden 2022–2023 aikana? --> Kihniössä kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (75p).

Poissaolojen seuranta

Mikä oli oppilaiden poissaolotuntien määrä koulussa lukuvuoden 2022–2023 aikana? --> Kihniössä poissaolojen määrä on tiedossa (100). Koko maassa toteutuu hyvin (75p).

Viimeisin kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastus

Milloin koulussa on viimeksi toteutettu terveydenhuoltolain 1326/2010 mukainen kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastus? --> Kihniössä tarkastusta ei ole tehty kolmen vuoden sisällä (0p). Koko maassa toteutuu hyvin (90p).

Oppilashuoltoryhmän kokoonpano

Kihniö saanut täydet pisteet kohdista: Rehtori/apulaisrehtori (koko maa 98p), Opettaja, Erityisopettaja, Oppilaanohjaaja (koko maa 97p), Terveystenhoitaja, Lääkäri (koko maa 89p) ja kuraattori (koko maa 95p).

Opiskeluhuoltoryhmän kokoonpanoon ei ole kuulunut psykologia (koko maa 58p), oppilaiden edustajaa (koko maa 19p) eikä vanhempien/huoltajien edustajaa (koko maa 18p).

← Pisteet	Kihniö	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	62	63
Koulukiusaamisen seuranta	0	72
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta	44	60
Tupakoinnin ja päihteidenkäytön seuranta	50	75
Kurinpito toimien ja ohjauksen seuranta	73	62
Tapaturmien seuranta	50	39
Terveystietojen ja hyvinvoinnin seuranta	100	77
Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi	81	55
Laajan terveystarkastuksen sisältö	100	62

Koulukiusaamisen seuranta

Seurataanko KOULUN TASOLLA suunnitelmallisesti oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia?

- Kirjaamalla ja tilastoimalla kaikki havaitut kiusaamis- ja väkivaltatapaukset. --> Kihniöllä ei (0p). Koko maassa toteutuu hyvin (79p).
- Kirjaamalla ja tilastoimalla kaikki seksuaalisen häirinnän tapaukset. Kihniössä ei toteudu (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (65p).

Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta

Tulokset alla olevassa taulukossa.

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta	44	60
Oppilaiden välinen väkivalta 	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>	55 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Ilkivalta 	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>	48 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Oppilas uhannut opettajaa 	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>	64 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Henkilöstön edustaja kiusannut oppilasta 	0 <i>Ei lainkaan</i>	83 <i>Toteutuu hyvin</i>
Oppilaiden välinen seksuaalinen häirintä 	0 <i>Ei lainkaan</i>	56 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Häiritsevä ulkopuolinen henkilö 	100 <i>Vuosittain tai jatkuvasti</i>	81 <i>Toteutuu hyvin</i>
Oppilaalla vaarallinen esine tai aine, joka poistettu 	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>	59 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Oppilaaseen kohdistuva rasistinen syrjintä 	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>	51 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Oppilaiden välinen muu syrjintä 	50 <i>Harvemmin kuin vuosittain</i>	46 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>

Tupakoinnin ja päihteidenkäytön seuranta

Esiintyikö koulussa tupakka- tai nikotiinituotteiden tai huumeiden käyttöä lukuvuoden 2022–2023 aikana?

- Oppilaan tupakka- tai nikotiinituotteiden käyttöä kouluaikana. --> Kihniöllä esiintyi ja yksittäiset tapaukset kirjattiin (50p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (61p)
- Huumeiden käyttöepäily/tarjonta koulussa. --> Kihniöllä ei tietoa/esintyi, ei kirjattu (0p). Koko maassa toteutuu hyvin (79p).
- Henkilökunnan tupakka- tai nikotiinituotteiden käyttöä koulun alueella. --> Kihniöllä ei esiintynyt/esintyi, kirjattiin ja lukumäärätiedosta tehtiin yhteenveto (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (86p).
-

Kurinpitotoimien ja ojentamisen seuranta

Käytettiinkö koulussa seuraavia kasvatukseen tai kurinpitoon liittyviä TOIMENPITEITÄ lukuvuoden 2022–2023 aikana?

- Kasvatuskeskustelu. --> Kihniöllä esiintyi ja yksittäiset tapaukset kirjattiin (50p). Koko maa linjassa Kihniön tulosten kanssa.
- Luokkahuoneesta tai koulun tilasta poistumaan määrääminen ja poistaminen. --> Kihniöllä esiintyi ja yksittäiset tapaukset kirjattiin (50p). Koko maa linjassa Kihniön tulosten kanssa.

- Jälki-istunto. --> Kihniöllä esiintyi ja yksittäiset tapaukset kirjattiin (50p). Koko maa linjassa Kihniön tulosten kanssa.
- Kirjallinen varoitus. --> Kihniöllä ei esiintynyt (100p). Koko maa (80p).
- Määräaikainen erottaminen. --> Kihniöllä ei esiintynyt (100p). Koko maa (94p).
- Opetuksen epääminen enintään jäljellä olevaksi työpäiväksi ja seuraavaksi työpäiväksi. --> Kihniöllä ei esiintynyt (100p). Koko maa (62p).
- Siivoamis- tai järjestämisvelvollisuus. --> Kihniöllä ei esiintynyt (100p). Koko maa (46p)
- Oppilaan tavaroiden tarkastaminen. --> Kihniöllä ei tietoa/esintynyt, ei kirjattu (0p). Koko maa (56p)
- Oppilaalta poistettu laissa kielletty/vaarallinen esine tai aine. --> Kihniöllä esiintyi ja yksittäiset tapaukset kirjattiin (50p). Koko maa (56p)
- Voimakeinojen käyttäminen edellä tarkoitetuissa tilanteissa. --> Kihniöllä ei esiintynyt (100p). Koko maa (80p)

Seurataanko KOULUN TASOLLA suunnitelmallisesti oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia?

- Kurinpitotoimista tehdyllä yhteenvedolla. --> Kihniössä seurataan (100p). Koko maa (58p)

Tapaturmien seuranta

Seurataanko koulussa suunnitelmallisesti terveydenhoitajan tai lääkärin hoitoa vaatineiden tapaturmien lukumäärää? (Täydet pisteet, jos seurataan ja tehdään yhteenveto).

- Koulun sisätiloissa tai ulkoalueilla -->. Kihniöllä seurataan (50p). Koko maa (41p).
- Koulu- tai muulla siirtymismatkalla. --> Kihniöllä seurataan (50p). Koko maa (38p).

Terveyden ja hyvinvoinnin seuranta

Seurataanko KOULUN TASOLLA suunnitelmallisesti oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia?

- Valtakunnallisella Kouluterveyskyselyllä, Muulla toistuvalla kyselyllä oppilaille. --> Kihniössä seurataan (100p). Koko maa (100p).
- Laajoista terveystarkastuksista kootulla seurantatilastolla. --> Kihniössä seurataan (100p). Koko maa (51p).
- MOVE!-n tuloksista koostetulla seurantatilastolla. --> Kihniössä seurataan (100p). Koko maa (80p).

Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi

Raportoitiinko KOULUTASON TIEDOT oppilaiden terveydestä ja hyvinvoinnista suunnitelmallisesti lukuvuonna 2022–2023?

- Opetuksen järjestäjälle. --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (49p)
- Luottamushenkilöille (esim. koulun johtokunta, kunnanvaltuusto, lautakunta). --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (26p)
- Henkilöstölle. --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (77p)
- Oppilaille. --> Kihniöllä ei ole esitelty eikä jaettu tiedoksi (0p). Koko maa (45p)
- Vanhemmille/huoltajille. --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (44p)
- Opiskeluhuollon ohjausryhmälle tms. --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (41p)
- Koulun opiskeluhoitoryhmälle. --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (86p)

- Koulun opiskeluhoitopalvelujen. --> Kihniöllä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maa (73p)

Laajan terveystarkastuksen sisältö

Sisältyykö koulussa edellä kuvattuun laajaan terveystarkastukseen opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa (Oppilaan oppiminen ja hyvinvointi koulussa -lomake)?

- OPETTAJAN kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa. --> Kihniöllä toteutuu (100p). Koko maa (62p).

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Voimavarat	54	61
Opettajamitoitus	0	50
Koulunkäyntiavustajien/-ohjaajien henkilöstömitoitus	100	75
Kouluterveydenhoitajamitoitus	100	86
Koululääkärimitoitus	25	26
Koulun psykologimitoitus	0	50
Koulun kuraattorimitoitus	100	85
Kouluterveydenhoitajamitoitus 460	100	71
Koulun psykologimitoitus 780	0	42
Koulun kuraattorimitoitus 670	100	78

Mitoitus (huom. tiedot ajalta ennen hyvinvointialueuudistusta. Lukumäärätietoa laskentapäivän 20.9. mukaan)

- Opettajat (vähintään 16 h/vko). --> Kihniö: 0 pistettä (Lukumäärä/100 oppilasta alimmassa viidenneksessä). Koko maa (50p)
- Koulunkäynninohjaajat --> Kihniö: 100 pistettä. 75 h/vko tai enemmän. Koko maa (75p)
- Kouluterveydenhoitaja. --> Kihniö: 100 pistettä. 6 h/vko tai enemmän. Koko maa (86p)
- Koululääkäri. --> Kihniöllä lääkäri 0,86–1,14 h/vko (mitoitus 50-66% suositellusta) (25p). Koko maa (26p).
- Koulun psykologi --> Kihniöllä tulos 0p. Psykologia ei tietoa/ei lainkaan/alle 1,8 tuntia viikossa (mitoitus alle 50% suositellusta). Koko maa 50p. (Mitoitus 67-79 % suositellusta).
- Koulun kuraattori--> Kihniössä suositus toteutuu (100p). 4,5 h/vko tai enemmän. Koko maassa 85p.
- Kouluterveydenhoitaja 460 --> Kihniössä suositus toteutuu (100p). 7,8 h/vko tai enemmän. Koko maassa 71p.
- Koulun psykologimitoitus 780 --> Kihniössä mitoitus alle 50% suositellusta 4,6 h/vko tai enemmän (0p). Koko maassa 42p.
- Koulun kuraattorimitoitus 670 --> Kihniössä suositus toteutuu (100p). 5,4 h/vko tai enemmän. Koko maassa 78p.

← Pisteet	Kihniö	Koko maa
Yhteiset käytännöt	75	72
Tupakoinnin ja päihteidenkäytön ehkäisy	100	84
Häirinnän ja väkivallan ehkäisy	100	85
Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy	50	75
Toimintamallit	50	53
Oppilasruokailu	50	52
Oppilashuolto	100	82

Tupakoinnin ja päihteidenkäytön ehkäisy

Onko koulussa yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje

- Päihteiden käytön ehkäisemisestä? --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maa 84p.
- Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisemisestä? --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maa 84p.
-

Häirinnän ja väkivallan ehkäisy

Onko koulussa yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje seksuaalisen häirinnän tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta? --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maa 85p.

Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy

Onko koulussa yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje

- Koulutapaturmien ehkäisemisestä? --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maa 64p.
- Ensiavun järjestämisestä ja hoitoonohjauksesta koulussa? --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maa 87p.

Toimintamallit

Onko koulussa yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje

- Istumisen vähentämisestä ja fyysisen aktiivisuuden lisäämisestä? --> Kihniöllä on tietyt yhteiset periaatteet, mutta ei kirjallista toimintamallia (50p). Koko maa 45p.
- Yksinäisyyden vähentämisestä? --> Kihniöllä on tietyt yhteiset periaatteet, mutta ei kirjallista toimintamallia (50p). Koko maa 60p.

Oppilasruokailu

Onko koulussa yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje kouluruokailuun osallistumisen seurannasta? --> Kihniöllä on tietyt yhteiset periaatteet, mutta ei kirjallista toimintamallia (50p). Koko maa 52p.

Oppilashuolto

Onko koulussa yhteisesti sovittu käytäntö tai toimintaohje opiskeluhuollon sisällöstä ja palveluista tiedottamisesta vanhemmille/huoltajille? --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maa 82p.

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Osallisuus	46	60
Vanhempainyhdistys- ja tukioppilastoiminta	60	70
Huoltajien vaikutusmahdollisuudet	0	33
Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet	44	60
Kodin ja koulun yhteistyö	80	78

Vanhempainyhdistys- ja tukioppilastoiminta

Onko koulussa opiskeluhuoltoryhmän lisäksi seuraavia osallisuutta edistäviä rakenteita/metodeja?

- Vanhempainyhdistys tai vastaava --> Kyllä, toimii säännöllisesti (100p). Koko maa 82p
- Johtokunta, jossa huoltajien edustajia --> Ei (0p). Koko maa 21p
- Kummioppilas-/tukioppilas-/tutor-toimintaa --> Kyllä, toimii säännöllisesti (100p). Koko maa 92p
- Oppilaspalautteen keruu, kysely tms. --> Kyllä, toimii satunnaisesti (50p). Koko maa 85p
- Vanhemmilta/huoltajilta kerätty palaute, kysely tms. --> Kyllä, toimii satunnaisesti (50p). Koko maa 72p

Huoltajien ja oppilaiden vaikutusmahdollisuudet

Ovatko vanhemmat/huoltajat osallistuneet seuraaviin asioihin lukuvuoden 2022–2023 aikana?

- Järjestyssääntöjen laatiminen tai päivittäminen --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 25. Oppilaat: Kihniö kyllä (100p). Koko maa 56p.
- Koulun vuosittaisen suunnitelman laatiminen --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 31. Oppilaat: Kihniö ei (0p). Koko maa 44p
- Koulun toiminnan arviointi --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 70. Oppilaat: Kihniö ei (0p). Koko maa 73p
- Kouluruokailun suunnittelu/toteuttaminen/arviointi --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 25. Oppilaat: Kihniö kyllä (100p). Koko maa 76p
- Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy ja niihin puuttumisen toimintatavat --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 44. Oppilaat: Kihniö kyllä (100p). Koko maa 75p
- Koulunkäynnin järjestämisen suunnittelu/ajottaminen --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 21. Oppilaat: Kihniö ei (0p). Koko maa 28p

- Ryhmäyttämisen toimintatapojen suunnittelu --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 9. Oppilaat: Kihniö kyllä (100p). Koko maa 68p
- Oppilaiden hyvinvointia koskevien yhteenvetotietojen käsittely --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 60. Oppilaat: Kihniö ei (0p). Koko maa 67p
- Vertaistoiminnan suunnittelu --> Huoltajat: Kihniö ei (0p). Koko maa 7. Oppilaat: Kihniö ei (0p). Koko maa 59p

Kodin ja koulun yhteistyö

Onko koulussa sovittu kodin ja koulun yhteistyöstä seuraavissa asioissa?

- Vanhempien/huoltajien ja opettajien tapaamiset. --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maassa 96p.
- Vanhempainiltojen ajankohdat ja sisältö. --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maassa 87p.
- Oppilashallinto-ohjelmien viestintävälineiden käyttötavat (esim. Wilma). --> Kihniössä on kirjattu yhteinen käytäntö (100p). Koko maassa 88p.
- Sosiaalisen median käyttötavat. --> Kihniössä on tietyt yhteiset periaatteet, mutta ei kirjallista toimintamallia (50p). Koko maassa 56p
- Sähköpostin käyttötavat. --> Kihniössä on tietyt yhteiset periaatteet, mutta ei kirjallista toimintamallia (50p). Koko maassa 63p
-

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Muut ydintoiminnat	75	57
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet	100	73
Kouluruokailu	50	41

Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet

Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne?

- Koulun piha on liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella --> Kihniö kyllä (100p). Koko maa 83p
- Sisäliikuntatiloja hyödynnetään liikuntatuntien ulkopuolella koulupäivän aikana --> Kihniö kyllä (100p). Koko maa 78p
- Oppilaita on aktivoitu koulumatkaliikuntaan --> Kihniö kyllä (100p). Koko maa 71p
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit --> Kihniö kyllä (100p). Koko maa 74p
- Oppilaita on koulutettu liikunnan vertaisohjaajiksi (välituntiliikuttajat) --> Kihniö kyllä (100p). Koko maa 58p

Kouluruokailu

Koulupäivän ensimmäinen lounas tarjotaan --> Kihniö noin klo 10.30-10.45 (50p). (100p klo 11 tai myöhemmin). Koko maa 30p.

Lyhyimmän kouluruokailun syömiseen varatun oppilaskohtaisen ajan pituus on --> Kihniö 16–25 minuuttia (50p) (100 yli 25minuuttia). Koko maa 51p.

Liikunta

THL kerää tietoa kuntien toimenpiteistä kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden edistämiseksi ja liikunnan edellytysten luomiseksi joka toinen vuosi. Tiedonkeruu tehdään yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön liikunnan vastuualueen, Suomen Kuntaliiton ja Valtion liikuntaneuvoston kanssa. Tiedot kerätään keväisin, kahden vuoden välein parillisina vuosina. Tiedonkeruu lähetettiin huhtikuussa 2024 kaikkiin Manner-Suomen kuntiin (N=293). Se osoitettiin liikunnan edistämisen vastuuhenkilölle. Tiedot pyydettiin kokoamaan liikunnan edistämisestä vastaavan työryhmän tai johtoryhmän yhteistyönä. Tietonsa toimitti 289 (99 %) kuntaa elokuuhun 2024 mennessä. Kunnista 67 prosenttia oli käsitellyt lomaketta liikunnan edistämisestä vastaavassa työryhmässä tai toimialan johtoryhmässä. Kihniössä tiedonkeruuseen on vastannut vapaa-aikaohjaaja yhdessä hyvinvointijohtajan kanssa. Liikunnan TEAviisarin tilastoraportin pääsee lukemaan [tästä](#).

Liikunnan kaikilla sektoreilla Kihniöllä on parannettavaa.

Alla olevassa kuvassa yhteenveto liikunnan sektoreiden tuloksista sekä koko maan keskiarvosta.

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Liikunta	62	69
Sitoutuminen 	74	66
Johtaminen 	72	61
Seuranta ja tarveanalyysi 	52	72
Voimavarat 	65	58
Osallisuus 	50	80
Muut ydintoiminnat 	56	79

Kaikki sektorit avataan järjestyksessä yhteenvedon alapuolella.

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Sitoutuminen	74	66
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa	67	37
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä	38	50
Liikunnan edistäminen strategioissa	90	73
Hyvinvointikertomus	67	71
Poikkihallinnollinen työryhmä	100	97
Vastuutahot	83	67

Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa ja johtoryhmässä

Miten liikunnan edistämisestä vastaavassa LUOTTAMUSHENKILÖHALLINNOSSA (lautakunta / kuntayhtymän hallitus tms.) ja JOHTORYHMÄSSÄ on käsitelty seuraavia tietolähteitä ja asiakirjoja tämän valtuustokauden aikana (2021–2025)?

- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030: Toimintaohjelma 2023-2025 --> Kihniössä ei ole keskusteltu lainkaan (0p). Koko maassa myös paljon kehitettävää (19p). Ohjelmaa ei ole käsitelty johtoryhmässä (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (26p)
- Lasten ja nuorten liikkumissuositus (OKM 2021:19) --> Kihniössä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (52p). Joryssa jaettu tiedoksi (50p). Koko maassa toteutuu hyvin (78p)
- Liikuntaneuvonta yhdyspinnoilla– ohjeistus sote-uudistuksen valmisteluun ja toimeenpanoon. Liikuntaneuvonnan palveluketjut osana elintapaohjausta uusissa soterakenteissa -työryhmä (2021-2022, OKM) ---> Kihniössä esitelty ja keskusteltu (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (41p). Kihniössä esitelty ja keskusteltu joryssa (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (59p)

Miten liikunnan edistämisestä vastaavassa TYÖRYHMÄSSÄ TAI TOIMIALAN JOHTORYHMÄSSÄ on käsitelty seuraavia tietolähteitä ja asiakirjoja tämän valtuustokauden aikana (2021–2025)?

- Liikunta- ja liikkumisvaikutusten arvioinnin tarkistuslista kunnille. Kihniössä joryssa ei ole käsitelty (0p). Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (40p).

Liikunnan edistäminen strategioissa sekä vastuutahot

Onko kunnassa voimassa oleva liikuntasuunnitelma, liikunnan kehittämisohjelma tai poikkihallinnollinen liikkumisohjelma (joko erillisenä tai osana laajempaa kokonaisuutta, kuten hyvinvointikertomusta)? Liikuntasuunnitelma / liikunnan kehittämisohjelma, Poikkihallinnollinen liikkumisohjelma. --> Kihniössä osana laajempaa kokonaisuutta (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (89p).

Jos poikkihallinnollinen liikkumisohjelma on laadittu, onko siinä esitetty toimenpiteet ja vastuutahot seuraavien asioiden edistämiseksi?

- Toimenpiteet Yhdenvertaisuuden edistäminen liikunnassa/liikkumisessa / Sukupuolten tasa-arvon edistäminen liikunnassa/liikkumisessa. --> Kihniössä toimenpiteet on määritelty (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (74p). Vastuutahoa ei ole (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (70p)
- Toimenpiteet Lasten liikkumisen edistäminen varhaiskasvatuksessa. --> Kihniössä toimenpiteet on määritelty (100p). Kokomaassa toteutuu hyvin (75p). Kihniössä on vastuutaho (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (75p)
- Toimenpiteet Luontoliikunnan edistäminen. --> Kihniössä toimenpiteet on määritelty (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (72p). Kihniössä on vastuutaho (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (71p)
- Toimenpiteet Kävelyn edistäminen ympärivuotisesti -->. Kihniössä toimenpiteet on määritelty (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (65p). Kihniössä on vastuutaho (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (65)
- Toimenpiteet Pyöräilyn edistäminen ympärivuotisesti. --> Kihniössä toimenpiteet on määritelty (100p) Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (72p). Kihniössä on vastuutaho (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (72p)
- Toimenpiteet Ylikunnallisen yhteistyön kehittäminen. --> Kihniössä toimenpiteet on määritelty (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (51p). Kihniössä on vastuutaho (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (50p)

Onko kunnassa voimassa oleva liikuntasuunnitelma, liikunnan kehittämisohjelma tai poikkihallinnollinen liikkumisohjelma (joko erillisenä tai osana laajempaa kokonaisuutta, kuten hyvinvointikertomusta- ja suunnitelmaa)?

- Liikunnan olosuhteiden kehittämissuunnitelma/-ohjelma. --> Kihniössä osana laajempaa kokonaisuutta (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (90p).
- Liikunnan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma. --> Kihniössä toteutuu (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (73p)
- Soveltavan liikunnan suunnitelma. --> Kihniössä ei toteudu (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (67p)

Hyvinvointikertomus

Sisältyykö viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen tai muuhun vastaavaan kuvaus:

- Kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta? --> Kihniössä toteutuu (100p). Kokomaassa toteutuu hyvin (94p)
- Liikuntaneuvonnan toteutumisesta? --> Kihniössä toteutuu (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (74p)
- Soveltavien liikuntapalveluiden käytöstä? --> Kihniössä ei toteudu (100p). Kokomaassa toteutuu vaihtelevasti (47p)

Poikkihallinnollinen työryhmä

Onko kunnassa POIKKIHALLINNOLLINEN työryhmä (-ryhmiä), jossa käsitellään liikunnan edistämistä? Liikunnan edistämisestä vastaavan toimialan vetämänä työnä / Jonkin muun toimialan/ryhmän vetämänä työnä, esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä. --> Kihniössä on liikunnan edistämisestä vastaavan toimialan vetämänä työnä sekä jonkin muun toimialan/ryhmän vetämänä työnä (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (97p).

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Johtaminen	72	61
Tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa	67	69
Kaavoitusprosessiin osallistuminen	50	89
Liikuntapaikkojen käyttövuorot	100	27

Tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa

Onko vuoden 2024 talouden ja toiminnan suunnittelussa (talousarviossa) määritelty tavoitteet seuraavien asioiden edistämiseksi?

- Maahanmuuttajien liikunta. --> Kihniössä ei tarvetta (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (33p)
- Soveltava liikunta. --> Kihniössä ei (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (61p)
- Liikuntaneuvonta. --> Kihniössä kyllä (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (79p)
- Lasten liikkuminen. --> Kihniössä kyllä (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (67p)

Kaavoitusprosessiin osallistuminen

Onko kunnan yleissuunnitteluun (yleiskaavat, osayleiskaavat) otettu erityiseksi tavoitteeksi liikumisen (kävely ja pyöräily, virkistysreitit) ja liikunnan edistäminen? --> Kihniössä ei tietoa (0p). Koko maassa toteutuu hyvin (93p).

Onko kunnassa vakiintunut käytäntö, jonka mukaan liikunnasta vastaava viranhaltija osallistuu seuraaviin maankäytön suunnittelun prosesseihin? --> Kihniössä kyllä (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (85p).

Liikuntapaikkojen käyttövuorot

Mahdollistavatko liikuntatilojen käyttövuorojen jakosäännöt toiseen kuntaan rekisteröidyn yhdistyksen käyttövuorojen haun samoilla ehdoilla paikallisten yhdistysten kanssa (esim. 50 % vuoron käyttäjistä tulee olla kuntalaisia)? --> Kihniössä kyllä (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (27p).

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	52	72
Säännöllinen seuranta	67	83
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa	100	72
Esittely luottamushenkilöille	60	75
Esittely johtoryhmälle	20	72
Sukupuolittainen seuranta	33	46
Liikenteen määrän seuranta	33	84

Säännöllinen seuranta

Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita? Kuinka usein seurataan?

- Liikunta- ja urheiluseuratoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten suhteellinen osuus. --> Kihniössä seurataan vuosittain tai jakuvasti (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (87p)
- Työikäisten liikunta-aktiivisuus. --> Kihniössä ei seurata (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (71p).
- Vuorovarauspoistaisten liikuntapaikkojen käyntitiedot. --> Kihniössä seurataan vuosittain tai jakuvasti (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (93p).

Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa, esittely luottamushenkilöille ja esittely johtoryhmälle

Tehdäänkö liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla seuraavista asioista vuosittainen yhteenveto niin, että se raportoidaan kunnan toimintakertomuksessa, hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa tai vastaavassa?

- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus. --> Yhteenveto tehty (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (85p). Esitelty luottamushenkilöille Kihniössä (100p). Koko maassa toteutunut hyvin (89). Aihetta ei ole esitelty johtoryhmälle (0). Koko maassa toteutunut hyvin (92).
- Keskeisten liikuntapaikkojen käyntitiedot. --> Yhteenveto tehty (100). Koko maassa toteutuu hyvin (89). Kihniössä ei ole esitelty luottamushenkilöille (0). Koko maassa toteutunut hyvin (88). Aihetta ei ole esitelty johtoryhmälle (0). Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (69).
- Liikunta- ja urheiluseuratoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten suhteellinen osuus. --> Yhteenveto tehty (100). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (50). Kihniössä ei ole esitelty luottamushenkilöille (0). Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (72). Aihetta ei ole esitelty johtoryhmälle (0). Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (57).
- Työikäisten liikunta-aktiivisuus. --> Yhteenveto tehty (100). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (58). Esitelty luottamushenkilöille Kihniössä (100). Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (50). Aihetta ei ole esitelty johtoryhmälle (0). Koko maassa toteutunut vaihtelevasti (66).
- Ikääntyneiden liikunta-aktiivisuus. --> Yhteenveto tehty (100). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (64). Esitelty luottamushenkilöille Kihniössä (100). Koko maassa toteutunut hyvin (77). Aihetta on esitelty johtoryhmälle (0). Koko maassa toteutunut hyvin (77).
- Liikuntaneuvonnan toteutuminen ja kävijämäärät. --> Aihe on esitelty luottamushenkilöille (100). Koko maassa toteutuu hyvin (85)

Sukupuolittainen seuranta

Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita sukupuolittain?

- Liikuntaseuratoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten suhteellista osuutta. --> Kihniössä seurataan (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (50p)
- Työikäisten liikunta-aktiivisuus. --> Kihniössä ei seurata (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (64p)
- Vuorovarauspohjaisten liikuntapaikkojen käyntitiedot. --> Kihniössä ei seurata (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (29p)

Liikenteen määrän seuranta

Miten ulkona tapahtuvaa liikkumista seurataan kunnassa?

- Pyöräliikenteessä. --> Kihniössä ei seurata (0p). Koko maassa toteutuu hyvin (86p)
- Kävelyliikenteessä. --> Kihniössä ei seurata (0p). Koko maassa toteutuu hyvin (82p)
- Luonnossa liikkumista (reitit, ladut tms.). --> Kihniössä seurataan (100p). Koko maassa toteutuu hyvin (89p)

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Voimavarat	65	58
Lasten ja nuorten harjoitusvuoromaksut	100	73
Aikuisten harjoitusvuoromaksut	100	56
Kevyen liikenteen väyliä	0	55
Liikunnan ja ulkoilun käyttökustannukset	25	62
Liikuntapaikat	62	45
Henkilöstö	100	61

Lasten ja nuorten sekä aikuisten harjoitusvuoromaksut

Kuinka paljon liikunta- ja urheiluseurat maksavat harjoitusvuoroista?

- Lasten ja nuorten sekä aikuisten harjoitusvuorot, Koulujen liikuntasalit. --> Kihniössä maksuttomia lapsille, nuorille ja aikuisille (100). Koko maassa lasten ja nuorten osalta toteutuu vaihtelevasti (72p). Aikuiset koko maassa (63p)
- Lasten ja nuorten sekä aikuisten harjoitusvuorot, Urheilu- ja pallokentät. --> Kihniössä maksuttomia lapsille, nuorille ja aikuisille (100). Koko maassa lasten ja nuorten osalta toteutuu vaihtelevasti (75p). Aikuiset koko maassa (58p)

Kevyen liikenteen väyliä

Kunnan ylläpitämät jalankulun ja pyöräliikenteen väylät. Kevyen liikenteen väylien määrä jaettiin kolmeen osaan tilastollisen kuntaryhmytyksen mukaisissa ryhmissä (kaupunkimaiset, taajaan asutut ja maaseutumaiset kunnat). Pisteytys tapahtui näiden ryhmien sisällä. --> Kihniössä ei toteudu (Kaupunkimainen alle 3,09, taajaan asuttu alle 2,39, maaseutumainen alle 1,11) (0p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (55p).

Liikunnan ja ulkoilun käyttökustannukset

Liikunta- ja ulkoilupalvelut, Nettokustannukset 2023. --> Kihniössä toteutuu 87–115 /asukas (25p). Koko Maassa toteutuu vaihtelevasti (62p).

Liikunta- ja ulkoilupalvelut, Henkilöstökulut 2023. --> Kihniössä toteutuu 28–36 /asukas (50p). Koko Maassa toteutuu vaihtelevasti (54p).

Liikuntapaikat

Liikuntapaikat on kuvattu alla olevassa taulukossa.

← Pisteet		Kihniö	Koko maa
Liikuntapaikat		62	45
Liikuntapaikat yhteensä /1000 asukasta	i	100 45 kpl	39 Toteutuu vaihtelevasti
Kunnan pallokentät /1000 asukasta	i	0 2 kpl	50 Harvemmin kuin vuosittain
Kunnan jääturheilualueet /1000 asukasta	i	0 1 kpl	34 Toteutuu vaihtelevasti
Kunnan kuntosalit /1000 asukasta	i	100 1 kpl	36 Toteutuu vaihtelevasti
Kunnan liikuntasalit /1000 asukasta	i	100 2 kpl	34 Toteutuu vaihtelevasti
Kunnan ulkoilureitit /1000 asukasta	i	100 5 kpl	44 Toteutuu vaihtelevasti
Kunnan liikuntapuistot, lähiliikuntapaikat ja ulkokuntoilupuistot /1000 asukasta	i	100 3 kpl	77 Toteutuu hyvin
Kunnan vesiliikuntatilat, allaspinta-ala m2/1000 asukasta	i	0 Ei uimahallia	44 Toteutuu vaihtelevasti

Henkilöstö

Liikunnan hallinnon ja suunnittelun henkilöstö. Laskettu yhteen johtavan viranhaltijan ja muiden liikunnan hallinnon ja suunnittelun ammattihenkilöiden työpanos vuonna 2021 henkilötyövuosina ja suhteutettu kunnan väkilukuun. -->Kihniöllä 0,2htv (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (60p).

Kuinka paljon kunnassa toimi liikunnanohjaushenkilöstöä (esim. liikunnanohjaajat, erityisliikunnanohjaajat, vapaa-ajanohjaajat, uimaopettajat, kerho-ohjaajat ja vastaavat) vuonna 2023? Laskettu yhteen vakinaisen ja muun liikunnanohjaushenkilöstön työpanos vuonna 2021 henkilötyövuosina ja suhteutettu kunnan väkilukuun. --> Kihniöllä toteutuu 1,5htv (100p). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (62p).

← Pisteet	Kihniö	Koko maa
Osallisuus	50	80
Yhteistoiminta	100	97
Osallistuva budjetointi	0	62

Yhteistoiminta

Toimiiko kunnassa seuraavia liikunta- ja urheiluseurojen, muiden yhdistysten ja kunnan yhteiselimiä?

- Säännöllisesti kokoontuva liikunta- ja urheiluseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin esim. seuraparlamentti. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (57)
- Kunnan koolle kutsuma seurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteiskokous esim. liikuntafoorumi. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu hyvin (93)

Osallistava budjetointi

Toteutettiinko kunnassanne osallistuvan budjetoinnin kautta liikuntaa ja liikkumista edistäviä hankkeita vuonna 2023?

- Toimintaa ja tapahtumia (ohjaus ja palvelut). Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (55).
- Pienvälinehankintoja. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (59).
- Kehitettiin liikunnan olosuhteita. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (74).

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Muut ydintoiminnot	56	79
Liikkumisryhmiä	67	96
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	0	79
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet	100	72
Ympäristöjohtaminen	58	69

Liikkumisryhmiä

Järjestikö kunta vuonna 2023 liikkumisryhmiä omana toimintana tai yhteistyössä joillekin seuraavista ryhmistä erikseen tai integroidusti?

- Työttömät. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (69).
- Opiskelun tai työelämän ulkopuolella olevat nuoret. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (80).
- Ikääntyneet, joilla on toimintakyvyn rajoitteita. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu hyvin (98).
- Painonhallintaa tarvitsevat. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (80).
- Liikunta- ja urheiluseuratoiminnan ulkopuolella olevat lapset ja nuoret. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu hyvin (97).

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin

Ovatko liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuneet vuonna 2023 valmisteilla olevien päätösten vaikutusten ennakkoarviointiin (esim. EVA)?

- Lautakuntapäätösten valmistelussa. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (66).
- Palveluverkoston suunnittelussa, esimerkiksi kouluverkko. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (55).
- Liikuntaolosuhteiden kehittämisessä. Kihniössä ei toteudu (0). Koko maassa toteutuu hyvin (75).

Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet

Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne?

- Koulun piha on liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu hyvin (83).
- Sisäliikuntatiloja hyödynnetään liikuntatuntien ulkopuolella koulupäivän aikana. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu hyvin (77).
- Oppilaita on aktivoitu koulumatkaliikuntaan. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (71).
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (74).
- Oppilaita on koulutettu liikunnan vertaisohjaajiksi (välituntiliikuttajat). Kihniössä toteutuu (100). Koko maassa toteutuu vaihtelevasti (53).

Ympäristöjohtaminen

Ympäristöjohtamisen tulokset alla olevassa taulukossa.

 Pisteet	Kihniö	Koko maa
Ympäristöjohtaminen	58	69
Liikuntapaikkojen ympäristökuormituksista kerätään tietoja 	50 <i>Liikuntapaikkojen joistakin ympäristökuormituksista kerätään tai on saatavilla tietoa.</i>	66 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Materiaalivirtojen ja ympäristökuormituksen vähentämiselle asetetaan vuosittain tavoitteita 	100 <i>Kyllä</i>	53 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Kemikaalihankinnoissa huomioitu ympäristöystävällisyys 	100 <i>Kyllä</i>	89 <i>Toteutuu hyvin</i>
Polttoainehankinnoissa suosittu ympäristöystävällisiä aineita 	<i>Ei kyseistä hankintaa</i>	69 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>
Liikuntapaikkojen kunnossapitoon tarvittavien koneiden ja laitteiden hankinnoissa painotettu elinkaariajattelua ja uusiutuvia energianlähteitä käyttäviä vaihtoehtoja 	<i>Ei kyseistä hankintaa</i>	82 <i>Toteutuu hyvin</i>
Henkilöstöä ohjeistettu energian-, veden- ja materiaalikulutuksen sekä jätteenmuodostuksen ja haitallisten päästöjen vähentämiseksi 	100 <i>Koko henkilöstölle on annettu ohjeet edellä mainittujen ympäristökuormitusten vähentämiseksi kaikissa työtehtävissä.</i>	69 <i>Toteutuu vaihtelevasti</i>

9 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 painopisteeksi valittiin:

- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Turvallinen elinympäristö

TERVEELLISTEN ELINTAPOJEN EDISTÄMINEN

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
------------	--------------	-------------	-------------------	----------------	----------------

Aktivoidaan asukkaita liikunnan pariin	Järjestetään matalan kynnyksen ryhmiä	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja, järjestöt	Toteutuneet ryhmät	Toteutunut	Toteutunut
Ravitsemustietouden lisääminen	Luennot, materiaalit	Hyvinvointijohtaja, vanhus- ja vammaisneuvosto	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut
Luontoliikunnan hyvinvointivaikutuksista kertominen	Luento/muu menetelmä (rastit tms.), liikuntaryhmät	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut
Hyvinvointiin yhteydessä olevista tekijöistä kertominen (uni, lepo, puhelimenkäyttö, päihhteet)	Luento/muu menetelmä/materiaalit	Kolmostien terveys, Pirha, hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut
Lisätään yhteistyötä eri tahojen kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	Tapaamiset, verkostot	Kunta, yhdistykset, yritykset, Pirha, Kolmostien terveys	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut
Etsitään keinoja vaikuttaa lasten ylipainoon	Liikunnallisia odotustunteja, liikunnan lisääminen tunneilla, liikunnallista matalan kynnyksen välituntitoimintaa	Koulu	Toteutuminen	Ei toteutunut (hanke 01.08.24)	Toteutunut

TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Liikennevalistus	Liikenneturvan pitämät tilaisuudet	Hyvinvointijohtaja, rehtori, päiväkodinjohtaja	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
Ilkivaltaan puuttuminen	Valvonta, kaikki puuttuu Tarjotaan tiettyä paikkaa nuorille viettää aikaa	Kaikki	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Asukasfoorumi	Luontoliikuntatapahtumien aikana voi keskustella kuntaa koskevista aiheista/pidetään foorumeita Puumilassa	Osastopäälliköt, luottamushenkilöt	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut osittain
Kulttuuriin osallistumisen madaltaminen	Kulttuuritapahtumia, kuten Luova Torstai jatketaan Wanhassa Puumilassa	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
Kuntalaisten mahdollisuus kertoa omista näkemyksistä ym.	Säännölliset kyselyt	Johtoryhmä	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut osittain

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025

Hyvinvointissuunnitelman tavoitteet ovat samat koko valtuustokauden ajan. Vuodelle 2025 määritetään omat teemat sekä tavoitteet vuoden 2024 raportin mukaisesti, jotka linkittyvät laajaan hyvinvointikertomukseen. Vuoden 2025 tavoitteet ovat voimassa siihen asti, kunnes uusi valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointisuunnitelman vuosille 2026–2030.

10 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

- Kihniön kunnan varhaiskasvatussuunnitelma
- Kihniön kunnan opetussuunnitelma
- Kihniön kunnan lasten - ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2026
- Ikääntyneen väestön suunnitelma 2017-2025 (yta Parkano-Kihniö)
- Kihniön kunnan opiskeluhoitosuunnitelma (päivitetty 2023)
- Kihniön kunnan kotouttamissuunnitelma
- Kihniön kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Mieleenterveys- ja päihdesuunnitelma (yta Parkano-Kihniö)
- Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma
- Pirkanmaan kulttuurihyvinvoinnin suunnitelma
- Pirkanmaan alueellinen ravitsemussuunnitelma
- Pirkanmaan terveyden edistämisen suunnitelma

11 Hyvinvointisuunnitelma

Vuosittainen hyvinvointisuunnitelma pohjautuu kunnassa hyväksyttyyn laajaan hyvinvointisuunnitelmaan, joka on laadittu vuosille 2021–2025. Lisäksi suunnitelmaa ohjaa kuntastrategia, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2021 ja joka ulottuu myös vuoteen 2025. Strategiassa on päätetty kunnan pitkänaikavälin tavoitteista ja arvoista, jotka ovat pohjana myös hyvinvoinnin suunnittelutyössä. Hyvinvointityötä ja -suunnittelua ohjaa lisäksi kunnan talousarvio vuodelle 2025. Se raamittaa niin palvelualueiden toimintaa kuin myös terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen toimintaa kunnassa.

Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 on nostettu kolme teemaa.

- 1 Terveellisten elintapojen edistäminen
- 2 Turvallinen elinympäristö
- 3 Osallisuus ja vaikuttaminen

Nämä teemat nousevat esiin myös suunnitelmassa vuodelle 2025. Suunnitelma täydentää ja tarkentaa laajan hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä.

Terveellisten elintapojen edistäminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
------------	--------------	-------------	-------------------

Aktivoidaan asukkaita liikunnan pariin	Järjestetään matalan kynnyksen ryhmiä	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja, järjestöt, liikuntaneuvoja	Toteutuneet ryhmät
Luontoliikunnan hyvinvointivaikutusten esiin tuominen	Luento/muu menetelmä (rastit tms.), liikuntaryhmät	Hyvinvointijohtaja, liikuntaneuvoja	Toteutuminen
Lisätään yhteistyötä eri tahojen kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	Tapaamiset, verkostot	Kunta, yhdistykset, yritykset, Pirha, Kolmostien terveys	Toteutuminen
Jaetaan tietoa kansallisista liikuntaohjelmista	Esittely kuntalaisille, luottamushenkilöille ja jorylle	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen
Tehdään kuvaukset liikuntakohteista	Kirjoitetaan blogitekstejä ja somejuttuja ulkoliikuntakohteista	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja, liikuntaneuvoja	Toteutuminen
Etsitään keinoja vaikuttaa lasten ylipainoon	Liikunnallisia odotustunteja, liikunnan lisääminen tunneilla, liikunnallista matalan kynnyksen välituntitoimintaa	Rehtori, hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen

Turvallinen elinympäristö

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Liikennevalistus	Liikenneturvan pitämät tilaisuudet	Hyvinvointijohtaja, rehtori, päiväkodinjohtaja	Toteutuminen
Turvallinen tila nuorille viettää aikaa	Nuorisotila säilyy	Hyvinvointijohtaja, nuorisotyöntekijä	Toteutuminen
Vaikutusten ennakkoarviointi	Tehdään vaikutusten ennakkoarviointi	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen
Oppilaiden hyvinvoinnin seuraaminen	Suunnitelmallinen seuranta niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat oppilaiden hyvinvointiin ja terveyteen	Rehtori	Toteutuminen

Osallisuus ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit
Asukasfoorumi	Järjestetään tapahtumia, jossa asukkaat voivat tuoda omia näkemyksiään esiin	Osastopäälliköt, luottamushenkilöt	Toteutuminen

Kulttuuriin osallistumisen madaltaminen	Kulttuuritapahtumia, kuten Luova Torstai jatketaan Wanhassa Puumilassa	Hyvinvointijohtaja, Wanhon Puumilan opas	Toteutuminen
Osallistava budjetointi	Kuullaan asukkaiden näkemyksiä hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimien budjetoinnista	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen
Lisätään vanhempien/hoitajien osallisuutta yhtenäiskoulun suunnitelmien ja asiakirjojen laatimiseen	Vanhempien ja hoitajien osallistaminen	Rehtori	Toteutuminen

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Kihniön kunnan hallintosäännön mukaan vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kuuluu sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle. Kunnan hyvinvointikoordinaattorina toimii hyvinvointijohtaja, joka on lautakunnan valmistelija, esittelijä ja sihteeri. Lautakunnan hyväksynnän jälkeen vuoden 2024 hyvinvointiraportti ja vuoden 2025 hyvinvointisuunnitelma viedään hyväksyttäväksi kunnanhallituksella ja kunnanvaltuustolle. Asiantuntijatyöryhmät käsittelevät raportin ja suunnitelman ennen hallituksen käsittelyä.

12 Suunnitelman laatijat

Vuoden 2024 suunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet Kihniön kunnan hyvinvointiryhmän jäsenistä hyvinvointijohtaja Vilja Lankinen, kunnanjohtaja Kristiina Mäkelä, vapaa-aikaohjaaja Arttu Latvajärvi, nuorisotyöntekijä Hanna Nordström, sivistystoimen toimistosihteeri Jenni Vehmasto, liikuntaneuvoja Emilia Piilola sekä vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja Leena Ojala. Suunnitelma on voimassa siihen asti, kunnes uusi valtuusto asettaa uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet laajan hyvinvointikertomuksen yhteydessä.

13 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Suunnitelma hyväksytty sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 22.04.2025, Kihniön kunnan hallituksessa XX.XX.2025 ja Kihniön kunnan valtuustonkokouksessa XX.XX.2025. PDF-versio löytyy Kihniön kunnan internetsivuilta osoitteesta www.kihnio.fi.